Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури

Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач аспірантури і докторантури
_____ Ірина Чистякова
(підпис) (ініціали та прізвище)
«20» вересня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика»

галузь знань - 01 Освіта / Педагогі
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність - 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва)

Освітньо-наукова програма - Фізична культура і спорт
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науковою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
«20» вересня 2023 р
Голова
_____
підпис (ПІБ, науковий ступінь, вч.звання)

Суми – 2023

Розробники:

Рибалко Петро Федорович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td rowspan="17">Третій (освітньо-науковий) ступінь</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="16">Загальна кількість годин - 120</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>24год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>36 год.</td><td>2год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td>60</td><td>116</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації:</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика» є складовою частиною циклу підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «доктор філософії» та завершальним етапом підготовки здобувачів освіти до професійної педагогічної діяльності в галузі знань 01 Освіта/педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт.

Метою викладання навчальної дисципліни є – озброїти аспірантів обраної спеціальності знаннями з теоретичних основ фізичного виховання і спорту різних груп населення та перевірити практичне застосування обраних знань і навичок під час вирішення навчальних і наукових завдань згідно наукового дослідження та підготовка до складання заліку зі спеціальності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Забезпечити теоретичну і практичну підготовку аспірантів до вирішення навчальних і наукових завдань згідно наукового дослідження та підготовка до складання заліку зі спеціальності.

2. Сприяти формуванню у аспірантів творчого світогляду, вихованню педагогічного мислення та набуттю системи теоретичних та практичних спеціальних знань.

Знати: теоретичні основи теорії та методики фізичної культури, фізичного виховання і спорту різних груп населення;

- історичні, філософські, соціальні, економічні та правові аспекти фізичної культури, фізичного виховання та масового спорту;
- орнізаційно-методичні аспекти фізичного виховання у різні вікові періоди життя;
- методологію оздоровчої фізичної культури та рекреації;
- основи професійно-прикладної фізичної підготовки;
- сучасні інноваційні, комп'ютерні технології та математично-статистичні методи у розв'язанні науково-дослідних завдань різних груп населення;

Вміти:

- використовувати отримані знання з теорії та методики фізичного виховання, оздоровчого тренування та рекреації у практичній та наукової роботі;
- застосовувати методи наукових досліджень у власній дослідницькій діяльності;

- використовувати на практиці сучасні методи діагностики стану здоров'я, рівня фізичної підготовленості, рухової активності, фізичного розвитку;

- складати оздоровчі програми для різних груп населення та здійснювати контроль адекватності навантажень.

- практично застосовувати отримані знання при виконанні наукових досліджень.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, 4 кредити ECTS.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетентностями відповідно до освітньо-наукової програми «Фізична культура і спорт»: ІК 1 – Здатність розв'язувати значущі проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з фізичної культури і спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; ЗК 1 - Здатність до формування системного наукового світогляду, оволодіння загальнонауковими компетентностями та розвитку культурного кругозору; ЗК 3 - Володіння креативним способом мислення, здатністю до критичного аналізу й оцінки сучасних педагогічних явищ, комплексних та інноваційних проблем, генерування нових ідей під час вирішення практичних завдань наукової та/або професійної діяльності; ЗК 5 - Володіння сучасними засобами інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання науково-освітніх завдань у професійній та інноваційній діяльності; ЗК 9 - Здатність навчатися впродовж життя в контексті неперервної фахової підготовки, підвищувати свій інтелектуальний та культурний рівень і оволодівати сучасними знаннями. ФК 3 - Розуміння практичного застосування сучасних концептуальних положень та ідей у галузі фізичної культури і спорту в навчально-науковій та науково-дослідницькій діяльності; ФК 5 - Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої освіти; ФК 6 - Володіння навичками педагогічної майстерності, педагогічною технікою, професійними вміннями із передачі знань у галузі фізичної культури і спорту в освітньому процесі закладів вищої освіти; ФК 7 - Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Фізична культура і спорт» на засадах студентоцентрованого підходу в умовах безпечного сприятливого для навчання середовища; ФК 11- Здатність до проєктування та організації освітнього процесу в закладах вищої

освіти, викладання на підставі відповідної нормативно-правової та науково-теоретичної бази з використанням інноваційних технологій навчання; ФК 12 - Здатність самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика» базується на засадах інтеграції теоретичних та практичних знань із дисциплін, що вивчалися на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти, як-от: «Вступ до спеціальності», «Організація спортивно-масової роботи», «Методика викладання фізичної культури в закладах освіти», «Актуальні проблеми методології наукових досліджень» та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика» передбачають такі освітні і професійні компетентності, що включають здатність до: засвоєння нормативно-правової бази проведення наукових та науково-дослідних робіт в Україні; впровадження наукових розробок; готовність до роботи з науково-дослідницькими документами; готовність до застосовування набутих знань у професійній діяльності; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору; володіння практичними способами пошуку наукової та професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережевих технологій, баз даних і знань; володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем вищої освіти.

ПРН 3	Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань у закладах вищої освіти.
ПРН 13	Здатність вирішувати проблеми дослідницької, викладацької діяльності шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій.
ПРН 14	Здатність ефективно організовувати та проводити навчальні заняття, самостійну навчальну та наукову роботу студентів на основі врахування професіограм майбутніх фахівців, запроваджувати актуальні результати власних досліджень в освітній процес закладів освіти.
ПРН 15	Здатність викладати фахові дисципліни відповідно до вимог

	сучасної вищої школи в умовах традиційної, дистанційної та змішаної форм навчання.
ПРН 16	Готовність до утвердження гуманістичних ідеалів і демократичних цінностей в освітній і науково-дослідницькій діяльності на основі гуманістичного світогляду.
ПРН 19	Уміння реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби особистісно-професійного саморозвитку.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії фізичної культури

Змістовий модуль 2. Актуальні питання розвитку рухових якостей.

Змістовий модуль 3. Основи побудови процесу фізичного виховання та спортивного тренування

Змістовий модуль 4. Фізичне виховання у різні вікові періоди життя

Змістовий модуль 5. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні різних груп населення.

Змістовий модуль 6. Сучасні підходи до визначення норм рухової активності.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лек	пр	Інд.	Сам.		лек	пр	Інд.	сам
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1 Загальні основи теорії фізичної культури										
Тема 1. Предмет і зміст теорії фізичного виховання		1	2		2					
ІНЗ Основні поняття теорії фізичної культури					1					
Тема 2. Загальна характеристика засобів та методів фізичного виховання		1	2		2					

ІДЗ. Поняття техніки фізичних вправ і критерії її ефективності.					1					
Тема3. Теоретичні основи навчання фізичних вправ		1	2		2					
ІДЗ. Вікові особливості при навчанні фізичних вправ.					1					
Тема 4. Форми та методи організації занять. Планування та контроль у процесі фізичного виховання		1	2		2					
ІДЗ Навантаження та щільність занять з фізичного виховання, способи контролю і регулювання					1					
Разом модулем 1	**24**	**4**	**8**		**12**					
Модуль 2. Актуальні питання розвитку рухових якостей.										
Тема 1. Загальне поняття про рухові якості людини та методи їх розвитку.		2	2		2					
ІДЗ Поняття про сенситивні періоди розвитку фізичних якостей			2		1					
Тема 2. Хар-ка рухових якостей людини, засоби і методи їх розвитку та контролю.		2	2		2					
ІДЗ. Вікові особливості людини та їх значення для розвитку рухових якостей.			2		1					
Разом за модулем 2	**16**	**4**	**6**		**6**					

Модуль 3. Основи побудови процесу фізичного виховання та спортивного тренування										
Тема 1. Основи теорії побудови процесу фізичного виховання та спортивного тренування.		1	1		2					
ІДЗ Моделювання у фізичному вихованні та спортивному тренуванні.					1					
Тема 2. Види підготовки, їх значення, методика, взаємозв'язок.		1	1		2					
ІДЗ Організаційні та метод. особливості тренування у масовому, олімпійському та професійному спорті.					1					
Тема3. Основи структури тренувальних процесу: заняття, малі, середні, річні цикли. Їх види, значення, методика, побудова		2	2		1					
ІДЗ. Контроль та управління у спортивному тренуванні.					1					
Разом за модуль 3	**16**	**4**	**4**		**8**					
Модуль 4. Фізичне виховання у різні вікові періоди життя										
Тема1. Основи диференційованого фізичного виховання. Показники фізичного розвитку та фізичної підготовленості дітей дошкільного віку.		1	1		2					
ІДЗ Особливості проведення занять з					2					

фізичного виховання дошкільнят										
Тема2. Особливості фізичного розвитку та фізичної підготов-леності школярів та особливості методики проведення занять.		1	1		2					
ІДЗ Особливості проведення занять зі школярами спецмедгруп					2					
Тема3. Завдання та особливості організації та методики фізичного виховання студентів у технікумах і ПТУ. Фізичне виховання у системі вищої освіти.		2	2		2					
ІДЗ. Професійно-прикладна фізична підготовка					2					
Разом за модуль 4.	**20**	**4**	**4**		**12**					
Модуль 5. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні різних груп населення										
Тема1. Теоретико-методичні основи оздоровчої фізичної культури та рекреації		1	2		2					
ІДЗ Основи професійної діяльності спеціаліста з оздоровчої фізичної культури та рекреації: структура, зміст.					2					
Тема 2. Приватні методики фізкультурно-оздоровчих занять		1	2		2					
ІДЗ. Аутогенне тренування.					2					
Тема 3. Сучасні підходи до програмування		1	2		2					

фізкультурно-оздоровчих занять в осіб зрілого, похилого та старшого віку.										
ІДЗ Специфічна проблематика використання засобів фізичної культури в оздоровленні дітей різного віку.			2		2					
Тема 4. Лікарсько-педагогічний контроль в умовах фізкультурно-оздоровчих занять.		1	2		2					
ІДЗ Загальні та специфічні критерії оцінки оздоровчої ефективності окремих видів фізкультурно-оздоровчих занять.					2					
Разом за модуль 5.	**30**	**4**	**10**		**16**					
Модуль 6. Сучасні підходи до визначення норм рухової активності.										
Тема 1. Сучасні підходи до визначення норм РА, фізичної підготов-леності, стану здоров'я.		2	2		2					
Тема2. Математично-статистичні методи у розв'язанні науково-дослідних завдань масової фізичної культури		2	2		2					
ІДЗ Підготовка до залік					2					
Разом за 6 модуль	**14**	**4**	**4**		**6**					
ВСЬОГО	**120**	**24**	**36**		**60**					

3.Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет і зміст теорії фізичного виховання	1
2.	Загальна хараактеристика засобів та методів фізичного виховання	1
3.	Теоретичні основи навчання фізичним вправам	1
4.	Форми та методи організації занять. Планування та контроль у процесі фізичного виховання	1
5.	Загальне поняття про рухові якості людини та методи їх розвитку.	2
6.	Характеристика рухових якостей людини, засоби і методи їх розвитку та контролю	2
7.	Основи теорії побудови процесу фізичного виховання та спортивного тренування	1
8.	Види підготовки, їх значення, методика , взаємозв'язок	1
9.	Основи структури тренувального процесу: заняття, малі, середні, річні цикли. Їх види, значення, методика побудови	2
10.	Основи диференційованого фізичного виховання. Показники фізичного розвитку дітей дошкільного віку	1
11.	Особливості фізичного розвитку та методика проведення занять	1
12.	Завдання та особливості організації, методики фізичного виховання студентів. Фізичне виховання в системі вищої освіти	2
13.	Теоретико - методичні основи оздоровчої фізичної культури та рекреації	2
14.	Приватні методики фізкультурно-оздоровчих занять.	1
15.	Сучасні підходи до програмування фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних занять в осіб зрілого, похилого та старшого віку	1
16.	Лікарсько-педагогічний контроль в умовах фізкультурно-оздоровчих занять	1
17.	Сучасні підходи до визначення норм РА, фізичної підготовленості, стану здоров'я.	2
18.	Методи математичної статистики у розв'язанні науково-дослідницьких завдань	1
Разом		24

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і зміст теорії фізичного виховання	2
2	Загальна хараактеристика засобів та методів фізичного виховання	2
3	Загальне поняття про рухові якості людини та методи їх розвитку.	2
4	Форми організації занять. Планування та контроль у процесі фізичного виховання	2
5	Характеристика навантажень у фізичному вихованні і спорті.	2
6	Загальні основи спортивного тренування.	2
7	Управління та контроль у фізичному вихованні та спорті..	2
8	Види підготовки спортсменів. Модулювання у фізичному виховання та спортивному тренуванні.	2
9	Основи структури тренувального процесу: заняття, малі, середні, річні цикли. Їх види, значення, методика, побудова	2
10	Основи методики проведення занять з дітьми дошкільного віку	2
11	Основи диференційованого фізичного виховання. Особливості методики проведення занять з дітьми шкільног віку	2
12	Особливості проведення занять з використанням засобів оздоровчої фізичної культури у дітей з ослабленим здоров'ям.	2
13	Завдання та особливості організації та методики фізичного виховання студентів	2
14	Теоретико - методичні основи оздоровчої фізичної культури та рекриації	2
15	Приватні методики фізкультурно-оздоровчих занять. Класифікація фітнес програм. Структура та зміст фітнес програм	2
16	Сучасні підходи до програмування фізкультурно-оздоровчих та рекреаційних занять в осіб зрілого, похилого та старшого віку.	2
17	Лікарсько-педагогічний контроль в умовах фізкультурно-оздоровчих занять	2
17	Сучасні підходи до визначення норм РА, фізичної підготовленості, стану здоров'я.	2
18	**Контрольне тестування**	2
ВСЬОГО		**36**

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття теорії фізичної культури	4
2	Поняття техніки фізичних вправ і критерії її ефективності	4
3	Вікові особливості при навчанні фізичних вправ.	4
4	Навантаження та щільність занять з фізичного виховання, способи контролю і регулювання	4
5	Поняття про сенситивні періоди розвитку фізичних якостей	2
6	Вікові особливості людини та їх значення для розвитку рухових якостей.	4
7	Моделювання у фізичному вихованні та спортивному тренуванні.	4
8	Організаційні та метод. особливості тренування у масовому, олімпійському та професійному спорті.	4
9	Контроль та управління у спортивному тренуванні	2
10	Особливості проведення занять з фізичного виховання дошкільнят	4
11	Особливості проведення занять зі школярами спецмедгруп	4
12	Професійно-прикладна фізична підготовка	4
13	Основи професійної діяльності спеціаліста з оздоровчої фізичної культури та рекреації: структура, зміст	4
14	Аутогенне тренування	2
15	Специфічна проблематика використання засобів фізичної культури в оздоровленні дітей різного віку.	4
16	Загальні та специфічні критерії оцінки оздоровчої ефективності окремих видів фізкультурно-оздоровчих занять.	2
17	Підготовка до заліку	4
Разом		60

8. Індивідуальні завдання

Підготувати реферати на теми:

1. Визначити основні поняття теорії фізичної культури у сучасній науково методичній літературі.
2. Техніка фізичних вправ і критерії її ефективності у сучасній науці.
3. Використання вікових особливостей при навчанні фізичним вправам.
4. Навантаження та щільність занять з фізичного виховання, способи контролю і регулювання
5. Використання сенситивних періодів розвитку фізичних якостей
6. Вікові особливості людини та їх значення для розвитку рухових якостей.
7. Основи теорії адаптації та закономірності їх використання.
8. Основи моделювання у фізичному вихованні та спортивному тренуванні
9. Організаційні та методичні особливості тренування у масовому, олімпійському та професійному спорті.
10. Особливості проведення занять з фізичного виховання дошкільнят.
11. Особливості проведення занять зі школярами спеціальної медичної групи.
12. . Особливості професійно-прикладної фізичної підготовки.
13. Основи професійної діяльності спеціаліста з оздоровчої фізичної культури та рекреації.
14. Основні аспекти побудови занять у фізичному вихованні.
15. Специфічна проблематика використання засобів фізичної культури в оздоровленні дітей різного віку.
16. Загальні та специфічні критерії оцінки оздоровчої ефективності окремих видів фізкультурно-оздоровчих занять
17. Основні закономірності, що визначають формування фізкультурно-оздоровчих технологій.
18. Медико-педагогічний контроль на заняттях оздоровчої спрямованості.
19. Сучасні підходи до визначення норм рухової активності
20. Сучасні підходи до програмування фізкультурно-оздоровчих занять різних груп населення.

9. Розподіл балів

Приклад для заліку

Поточний контроль																		Разом	Сума
РОЗДІЛ 1																			
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18		
Поточний контроль																			
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	55	100
Контроль самостійної роботи																			
2	2	2	2	2	2	4	2	4	2	3	3	2	3	3	3	2	2	45	

Т 1, Т 2 ... Т 4 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82 - 89	**B**	добре	
74 - 81	**C**		
64 - 73	**D**	задовільно	
60 - 63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1.Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня. Методичні поради / Л.А. Пономаренко. – К.: Редакція «Бюлетеня ВАК України», Видавництво «Толока», 2001. – 80 с.

2. Наочні посібники.

3. Доступ до бібліотечних і сітьових джерел інформації.

11. Рекомендована література

Основна

1. Балашов Д. І. Теоретичні підходи до трактування поняття «рухова активність» в сучасній науковій літературі / Д. І. Балашов, Д.В. Бермудес // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка [Текст]. Вип. 155, (Серія: педагогічні науки) / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. – Чернігів : ЧНПУ, 2018. – 336 с. – С. 150 – 154.
2. Бесараб Т., Герасімов О. Кросфіт як форма організації фізичних навантажень, що спрямовані на розвиток функціональних можливостей та силових здібностей людини. *Сучасні фітнес-технології у фізичному вихованні студентів* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих учених / за заг. ред. В. В. Білецької. Т. І. Київ : НАУ, 2015. 82 с.
3. Гвоздецька С. В., Рибалко П. Ф., Прокопова Л. І. Підвищення рівня фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку на основі використання індивідуальних завдань / С.В. Гвоздецька, П.Ф. Рибалко, Л.І. Прокопова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2016, № 1 (55). – С. 266-272.
4. Дубинська О.Я. Курс лекцій з теорії фізичної культури, фізичного виховання різних груп населения: навч.-метод. посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2013. 248с.
5. Дутчак М. Рухова активність: термінологія та класифікація / Мирослав Дутчак // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (12-13 трав. 2016 р.). - Львів, 2016. - С. 351 - 353.
6. Кісельов В. О., Рибалко П. Ф. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації спортивно-масових заходів. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 2020, Вип. 3 (44) с. 63 -70 DOI: 10.31376/2410-0897-2020-3-44-63-70
7. Ковальов І. М., Рибалко П. Ф., Корж - Усенко Л. В., Красілов А. Д. Жуков В. Л. Реформування системи фізичного виховання у закладах вищої освіти України *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* Науковий журнал – Суми: Сум ДПУ ім. А.С. Макаренка, № 2 (106), 2021
8. Кузь В. Г. Нова українська школа за концепцією розвитку освіти на період 2015 - 2025 рр. // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. Вища школа. Комплект. - 2017. - № 1. - С. 21-26.
9. Лоза Т.О., Прокопова Л.І. Навчально-методичний комплекс з дисципліни

«Методика викладання фізичного виховання у ЗВО для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура): навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 208с.

10. Лянной М. О, Рибалко П. Ф. Методика управління фізкультурно – оздоровчою діяльністю в сучасних закладах середньої освіти / М. Лянной, П. Рибалко, В. Ганчева, А. Красілов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019., № 4 (88), - С. 280 - 289.

11. Прокопова Л.І., Лоза Т.О., Гвоздецька С.В. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Теорія і методика фізичної культури для студентів спец. 014 Середня освіта (Фізична культура)»: навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2019. 260с.

12. Прокопова Л.І., Лоза Т.О., Гвоздецька С.В., Рибалко П.Ф., Жуков В.Л., Наскрізна програма практик для студентів 014 Середня освіта (Фізична культура: навчально- методичний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2017. 198 с

13. Приходько В., Томенко О., Конох А. Проблема залучення науковців до розвитку сфери фізичної культури і спорту в регіоні. Освіта. Інноватика. Практика, 2023. Том 11, № 5. С. 59-66. DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i5-009

14. Рибалко П.Ф., Гвоздецька С.В., Прокопова Л.І. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2016, № 3 (57). – С. 340-347.

15. Рибалко П. Ф. Професійна підготовка учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти [Текст] : монографія / Рибалко П. Ф.; [наук. ред. О. В. Семеніхіна]. - Суми : Цьома С. П., 2019. - 380 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 203-246. - 300 прим. - ISBN 978-617-7487-65-3

16. Рибалко П.Ф. Сучасні технології збереження та відновлення здоров'я молоді в діяльності фахівця з фізичної культури / П. Ф. Рибалко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченко. Вип. 136. Серія : Педагогічні науки. – Чернігів : ЧНПУ, 2016. – С. 181-184.

17. Рибалко П.Ф. Аналіз стану професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу загальної середньої освіти. Фізико-математична освіта. 2019. Випуск 4 (22). Частина 2. С. 39-45. URL: https://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/publ/4-1-0-635

18. Рибалко П. Ф. Проблема підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу середньої освіти. *Science and education a new dimension : Pedagogy and Psychology*. 2020. (Будапешт, Угорщина) С. 38 - 42 (*Index Copernicus*)

19. Рибалко П. Ф. Трансформація освітнього простору в Україні в напрямку організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладів загальної середньої освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2019. № 19. С. 67-71.

20. Рибалко П. Ф. Особливості управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю в закладах загальної середньої освіти сільської місцевості / П. Рибалко, Ю. Рашевська, В. Кас'ян // Педагогічні науки: теорія, історія,

інноваційні технології : наук. Журнал – Суми: 2019., № 8 (92), - С. 123 - 133.

21. Теорія та методика фізичного виховання. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. Под. ред. Т.Ю. Круцевич, Н. С. Пангелова, О. Д. Кривчикова. К.: Олимпийская література, Том 1. 2017. 384 с.

22. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч.закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. / [Т.Ю. Круцевич, Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчинкова та ін.; за ред. Т.Ю. Круцевич]. - [2-ге вид., переробл. та доп.]. – К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. – Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. – С. 221 – 239.

Додаткова:

1. Балашов Д. І., Шишенко І. В. Експериментальна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до інноваційної професійної діяльності: аналіз результатів методами математичної статистики. *Фізико-математична освіта*. 2017. № 3. Ч. 2. С. 12 – 20.

2. Бойко Ю. С. Формування аксіологічних установок до здорового способу життя у студентів вищих навчальних закладів : дис. … канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Умань, 2015. 268 с.

3. Бойчук Ю. Д., Таймасов Ю. С. Компетентнісний підхід у сучасній вищій освіті. *Новий колегіум*. Харків : ХНУРЕ, 2015. С. 38-44

4. Данилевич М. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності : теоретико-методичний аспект : монографія. Львів : Піраміда, 2018. 460 с.

5. Момот О. О. Виховання особистості майбутнього вчителя в здоров'язбережувальному середовищі вищого навчального закладу : монографія. Полтава : Видавництво ПНПУ, 2017. 339 с.

6. Осадченко Т. М. Підготовка майбутнього вчителя до створення здоров'язбережувального середовища початкової школи : дис. … канд. пед наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Житомир, 2017. 251 с.

7. Павлюк Є. О. Професійне становлення майбутніх тренерів-викладачів у процесі фахової підготовки : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2016. 403 с.

8. Рибалко П. Ф. Проблема підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації фізкультурно-оздоровчого середовища закладу середньої освіти. *Science and education a new dimension : Pedagogy and Psychology*. 2020. С.38-42

9. Томенко О.А., Матросов С.О., Маріонда І.І. Секційна модель організації фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів - Видавництво "Baltija Publishing", 2023

10. Томенко О. А. Неспеціальна фізкультурна освіта учнівської молоді: теорія і методологія : [монографія] / О. А. Томенко. – Суми : Вид-во «МакДен», 2012. – 276 с. : іл.

12. Інформаційні ресурси

1. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 10 – 11 класи [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж.:

http://fizkulturamo.at.ua/load/programmy_po_fizkulture/starshaja_shkola/programa_10_11_klasi_2010/11-1-0-42

2. Навчальна програма «Фізична культура 5–9 класи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж.: http://www.mon.gov.ua/education/average/new_pr

3. Наказ МОЗ України № 518/674 «Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних закладах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж.:

osvita.ua/legislation/Ser_osv/4589

4. Закон України « Про вищу освіту» м. Київ, від 1 липня 2014 року № 1556-VII